

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิจักขณ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" นี้เป็นการวิจัยเอกสารใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในคำร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิจักขณ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 2 เล่ม มีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

การศึกษาค้นคว้าข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตจากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษาหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิจักขณ์ทั้ง 2 เล่ม ควบคู่ไปกับคู่มือครูภาษาไทย ชุดวรรณวิจักขณ์ เล่ม 1 และเล่ม 2 อย่างละเอียด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางคำร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม มีวิธีสร้างเครื่องมือใช้ในการวิจัยดังนี้

1. ประมวลเนื้อหาและแนวความคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตจากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางคำร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ทรวจพิจารณาความตรงเนื้อหาคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้านดังกล่าว แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง สำหรับเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตมีรายละเอียด

กึ่งต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางร่างกาย

1. การป้องกันโรคร้ายไข้เจ็บ หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมการประพฤติกฎปฏิบัติตนเองและผู้อื่นเพื่อหลีกเลี่ยงหรือบรรเทาอันตรายจากโรคร้ายไข้เจ็บ ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางกายนี้ได้แก่ การไม่ยกของหนักในขณะที่ตั้งครรภ์ การปฐมพยาบาลผู้เจ็บป่วย และคำเชิญชวนหรือข้อเสนอแนะให้มีการป้องกันโรคร้ายไข้เจ็บ เป็นต้น
2. การรักษาสุขภาพให้แข็งแรง หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมการปฏิบัติตนเพื่อรักษาสุขภาพให้แข็งแรงตามสุขบัญญัติ หรือสุนิสัยแม้เพียงประการใดก็ตาม ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางกายนี้ได้แก่ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การพักผ่อน การออกกำลังกายสม่ำเสมอ คำแนะนำให้รักษาสุขภาพให้แข็งแรง เป็นต้น
3. การปรับปรุงสภาพแวดล้อม หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมการปรับปรุงสภาพแวดล้อมด้วยการสร้าง หนุนบำรุงสภาพแวดล้อม ที่อยู่อาศัยให้สะอาด บริสุทธิ์ และปลอดภัย ปราศจากมลภาวะในดิน น้ำ อากาศ และเสียง รวมทั้งความพยายามใช้วิถีใกล้ชิดกับธรรมชาติของป่า เขา ลำเนาธาร ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางกายนี้ได้แก่การจัดตั้งบริเวณบ้านให้สะอาดและสวยงาม การปลูกสร้างบ้านเรือนให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก การปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้ดอกไม้ประดับเพื่อจำลองธรรมชาติไว้ในบริเวณบ้าน เป็นต้น
4. การป้องกันภัยอันตราย หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมการรักษาร่างกายและชีวิตให้ปลอดภัยจากอุบัติเหตุและอุบัติเหตุ ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางกายนี้ได้แก่การป้องกันภัยอันตรายจากสงคราม มีอาวุธสนามเพลาะเพื่อกำบังร่างกายให้ปลอดภัยจากปืนใหญ่หรือลูกระเบิด การสวมเกราะ การใช้โล่เชนเพื่อป้องกันคมอาวุธ เป็นต้น

ตอนที่ 2 เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางจิตใจ

5. การมีความรักความเข้าใจระหว่างบุคคล หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมความรักความเข้าใจระหว่างบุคคลอันก่อให้เกิดความสงบสุข นับตั้งแต่ความรักความเข้าใจในระดับผู้ใกล้ชิด เช่น สามภรรยา บิคารมารคากับบุตร ญาติมิตร ฯลฯ ขยายขอบเขตไปถึงความรัก

ความเข้าใจระหว่างเพื่อนมนุษย์ร่วมโลก ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ ได้แก่ เนื้อหาที่แสดงความรักของแม่ที่มีต่อทารกในครรภ์ เนื้อหาที่แสดงความทุกข์ยากของชาวนาไทยที่ต้อง ผ่าทอนาคคไวกับความไม่แน่นอนของสภาพดินฟ้าอากาศ เป็นเนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจใน ชีวิตของชาวนา เป็นต้น

6. การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นความสามารถ ในการตอบสนองความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ บุคคล หรือเทคโนโลยี โดยไม่มีความขัดแย้งภายในใจของคน มีความสุขใจจากการใช้ชีวิตอย่างสมดุลระหว่างความคาดหวัง กับความเป็นจริง มีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลอื่น ๆ ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ ได้แก่ การรู้จักปรับตัวยอมรับสภาพการค่าเนินชีวิตที่เปลี่ยนไป เมื่อต้องมาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต่าง ไปจากที่เดิม ความสามารถของบุคคลในการคลี่คลายปมขัดแย้งภายในใจของคนที่มีต่อตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม การยอมรับสภาพซากแคลนในสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนได้ เป็นต้น

7. ความรู้สึกชื่นชมในความงาม หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นความรู้สึกชื่นชม ในความงามของธรรมชาติ ความงามของศิลปะสาขาต่าง ๆ ซึ่งช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดของ จิตใจ ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ ได้แก่ การมีความสุขเมื่อได้ชมความงามของ ป่าเขา การรู้สึกเป็นสุขเมื่อได้ฟังเพลงที่ไพเราะ เป็นต้น

8. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ความรู้สึก หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็น หรือส่งเสริมความสามารถในการควบคุมอารมณ์ความรู้สึก ไม่ว่าจะเป็นความกลัว โกรธ รัก อิจฉา ริษยาหรือความวิตกกังวล เป็นต้น ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ ได้แก่ เนื้อหาที่ แสดงให้เห็นความสามารถของบุคคลในการเผชิญกับความสูญเสียหรือความผิดหวังในชีวิตได้อย่าง สงบ เป็นต้น

9. ความรักความพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของตนเอง หมายถึงเนื้อหาที่แสดง ให้เห็นหรือส่งเสริมความพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของตน ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตหรือสภาพท้องถิ่น ที่อยู่อาศัย ตัวอย่างเนื้อหาคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ ได้แก่ ชาวนาที่มีความรักในอาชีพและที่นาของตน การที่บุคคลมีความพอใจต่อความสุขสบาย ความเพลิดเพลินหรือความสำเร็จเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชีวิต ประจำวันของคนได้ เป็นต้น

ตอนที่ 3 เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านิยม

10. ความใฝ่ใจในการศึกษาหาความรู้ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมความใฝ่ใจในการศึกษาหาความรู้ทุกระบบและทุกรูปแบบ ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านิยม ได้แก่ การรักการอ่านเพื่อหาความรู้ด้วยตนเอง การปลูกฝังค่านิยมให้บุคคลเห็นคุณค่าของการศึกษาและใฝ่หาความรู้ เป็นต้น

11. ความมีวิจรรณยานในการทัศนใจ เข้าใจ และแก้ปัญหาได้ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมการแก้ปัญหาต่าง ๆ ใค้อย่างมีเหตุผล ไม่ว่าจะปัญหาค่าเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนหรือสังคม ตัวอย่างเนื้อหาที่แสดงให้เห็นคุณภาพชีวิตทางค่านิยม ได้แก่ การเอาชนะธรรมชาติด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ พระปรีชาสามารถในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงยอมสละดินแดนส่วนน้อยเพื่อรักษาเอกราชของชาติไว้ เป็นต้น

12. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็นหรือส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ประดิษฐ์ หรือปรับปรุงผลงานที่ยังไม่มีผู้ใดทำมาก่อน ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านิยม ได้แก่ การที่กวีตึกประติมากรรมต้นแบบใหม่ชื่อว่า "มูทิงคนาถันท์" ขึ้นมาเนื่องจากประทับใจในจังหวะลีลาของเพลงรำไทพ และการที่กวีถ้อยของชานาให้เป็นศิลปินเพราะทำให้ทุ่งนามีสีสันสวยงามด้วยรวงข้าวสีทอง ซึ่งยังไม่มีผู้ใดถ้อยของชานาในฐานะนี้มาก่อน เป็นต้น

13. การเสริมสร้างจินตนาการ หมายถึง เนื้อหาที่ส่งเสริมให้เกิดจินตนาการถึงสิ่งที่ไม่จริงในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านิยม ได้แก่ เนื้อหาที่พรรณาสภาพป่าหิมพานต์ และความวิจิตรพิสดารของสวรรค์ เป็นต้น

14. ความรู้ทางค่านิยม หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็นเรื่องราวเกี่ยวกับศิลปะสาขาใดสาขาหนึ่ง ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านิยม ได้แก่ เนื้อหาที่พรรณาลักษณะเรือนไทยโบราณ และลักษณะของเพลงไทยเดิม เป็นต้น

15. ความรู้ทางค่านิยม หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็นเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา พิธีกรรม และความเชื่อของศาสนาใดก็ตาม ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านิยม ได้แก่ การทำปวารณาของพระสงฆ์ ความเชื่อที่ว่าธรรมเนียมชนธรรมา เป็นต้น

16. ความรู้ทางค้ำวิทยาศาสตร์ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็น เรื่องราวเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์แขนงใดแขนงหนึ่ง ตัวอย่าง เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค้ำนี้ไค้แก่ ความรู้ เรื่องชื่อวิทยาศาสตร์ของหมากพลู และความรู้ เรื่องสารที่มีอยู่ในหมากและพลู เป็นต้น

17. ความรู้ทางค้ำภูมิศาสตร์ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็น เรื่องราวเกี่ยวกับภูมิประเทศ และสถานที่ต่าง ๆ ตัวอย่าง เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค้ำนี้ไค้แก่ ความรู้ เรื่องชื่อที่ตั้ง และลักษณะภูมิประเทศของสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง เป็นต้น

18. ความรู้ทางค้ำประวัติศาสตร์ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็น เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์แต่ละยุคสมัยของประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือของโลก ตัวอย่าง เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค้ำนี้ไค้แก่ การกระทำยุทธหัตถีระหว่างสมเด็จพระนเรศวรมหาราชกับสมเด็จพระมหาอุปราช การประคิษรุ้อักษรไทย เป็นต้น

19. ความรู้ทางค้ำชีวประวัติ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็น เรื่องราวเกี่ยวกับชีวประวัติของบุคคลสำคัญหรือบุคคลผู้มีชื่อเสียง จะเป็นชีวประวัติในวัยใดก็ตาม ตัวอย่าง เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค้ำนี้ไค้แก่ ชิวประวัติในวัยเกิดของ พ. เนกรังสี ชิวประวัติของพระครูวัดคลอง เป็นต้น

20. ความรู้ทางค้ำขนบธรรมเนียมประเพณี หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็น เรื่องราวเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติใดก็ตาม ตัวอย่าง เนื้อหาที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค้ำนี้ไค้แก่ ประเพณีแต่งงานของคนอินเดีย ประเพณีเผาศพของคนไทย เป็นต้น

ตอนที่ 4 เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค้ำคุณธรรม

21. ความสำนึก เรื่องชาติ เกียรติ วินัย และกล้าหาญ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็นความรู้สึกหรือการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่สำนึกในเรื่องชาติ เกียรติ วินัย และกล้าหาญ แม้เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง รวมทั้งเนื้อหาที่เสนอแนวคิปลุกฝัง ส่งเสริมหรือชี้แนะให้มีความสำนึกในเรื่องดังกล่าวด้วย ตัวอย่าง เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค้ำนี้ไค้แก่ ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การแสดงวีรกรรมของวีรบุรุษวีรสตรี และเนื้อหาที่แสดงให้เห็นคุณค่าหรือความจำเป็นที่ค้ำปฏิบัติตามวินัย เป็นต้น

22. ความซื่อสัตย์สุจริตและหิริโอทกัมปะ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็นการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย วาจา ใจ มีความละเอียดไม่กล้าทำความชั่ว รวมทั้ง เนื้อหาที่เสนอแนวคิดปลุกฝัง ส่งเสริม หรือชี้แนะให้มีคุณธรรมดังกล่าวด้วย ตัวอย่าง เนื้อหาเกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ ได้แก่ การไม่ฆ่าสัตว์ การไม่คดโกง การไม่พูดส่อเสียด และเนื้อหาที่แสดงให้เห็นคุณค่าหรือความจำเป็นที่บุคคลต้องมีหิริโอทกัมปะ เป็นต้น

23. ความกตัญญูทเวที หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็นความรู้สึกและการปฏิบัติของบุคคลที่มีความกตัญญูทเวทีต่อผู้มีพระคุณ รวมทั้ง เนื้อหาที่เสนอแนวคิดส่งเสริมให้บุคคลมีคุณธรรมดังกล่าวด้วย ตัวอย่าง เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ ได้แก่ การรู้จักนอบน้อมคารวะและเข้าปรมณีย์รับใช้ การสรรเสริญคุณความดีของพระพุทธรเจ้า การไม่กล่าววาจาที่หยามคายหรือดูหมิ่นผู้มีพระคุณ และเนื้อหาที่แสดงให้เห็นคุณค่าและความจำเป็นที่บุคคลต้องมีความกตัญญูทเวที เป็นต้น

24. ความเข้มแข็ง ชยันหมั่นเพียร และอดทน หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่มีความเข้มแข็ง ชยันหมั่นเพียร และอดทน รวมทั้ง เนื้อหาที่เสนอแนวคิดส่งเสริมให้บุคคลมีคุณธรรมดังกล่าวด้วย ตัวอย่าง เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ ได้แก่ การประกอบอาชีพหรือภารกิจด้วยความขยันขันแข็ง การไม่ปล่อยเวลาว่างให้เปล่าประโยชน์และเนื้อหาที่แสดงให้เห็นคุณค่าหรือความจำเป็นที่บุคคลต้องมีความเข้มแข็ง ชยันหมั่นเพียร และอดทน เป็นต้น

25. ความรู้จักรับผิดชอบและรู้หน้าที่ หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็นการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่มีความรู้จักรับผิดชอบและรู้จักหน้าที่รวมทั้ง เนื้อหาที่เสนอแนวคิดส่งเสริมให้มีคุณธรรมดังกล่าวด้วย ตัวอย่าง เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จไปด้วยดี การยอมรับผิดเมื่อกระทำความผิด และเนื้อหาที่แสดงให้เห็นคุณค่าหรือความจำเป็นที่บุคคลต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นต้น

26. ความสุภาพอ่อนโยนและมารยาทอันดีงาม หมายถึง เนื้อหาที่แสดงให้เห็นความสุภาพอ่อนโยนและมารยาทอันดีงามของบุคคล รวมทั้ง เนื้อหาที่เสนอแนวคิดส่งเสริมให้บุคคลมีคุณธรรมดังกล่าวด้วย ตัวอย่าง เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ ได้แก่ การมีกิริยาเข้มข้อย การมีวาจาอ่อนหวานรู้จักที่สูงต่ำ การปฏิบัติตนไม่ขัดต่อจารีตนิยมของสังคม และเนื้อหาที่แสดงให้เห็นคุณค่าหรือความจำเป็นที่บุคคลต้องมีความสุภาพอ่อนโยนและมารยาทอันดีงาม เป็นต้น

27. การยอมรับความผิดเห็นของผู้อื่น หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมของบุคคลที่มีใจกว้างยอมรับความผิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเนื้อหาที่เสนอแนวคิดส่งเสริมให้บุคคลมีคุณธรรม ทั้งกล่าวด้วย ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ได้แก่ การที่จอมทัพรักษาการศึกษาทั้งหมด ทหารเพื่อสรรหาวิธีการรบที่ดีที่สุด และเนื้อหาที่แสดงให้เห็นคุณค่า หรือความจำเป็นที่บุคคลต้องยอมรับความผิดเห็นของผู้อื่น เป็นต้น

28. ความเมตตาการุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นความรู้สึกหรือพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเมตตาการุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละต่อบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งเนื้อหาที่เสนอแนวคิดส่งเสริมให้บุคคลมีคุณธรรมทั้งกล่าวด้วย ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ได้แก่ ความมีไมตรีจิตที่จะให้ผู้อื่นเป็นสุข ความสงสารคิดช่วยผู้อื่นให้พ้นทุกข์ การเสียสละประโยชน์ส่วนรวม และเนื้อหาที่แสดงให้เห็นคุณค่าหรือความจำเป็นที่บุคคลควรมีความเมตตาการุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ เป็นต้น

29. ความเป็นระเบียบในการงานและความคิด หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นการทำงานของบุคคลที่มีความเป็นระเบียบ และการใช้ความคิดวินิจฉัยสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีหลักเกณฑ์เป็นแบบแผน รวมทั้งเนื้อหาที่เสนอแนวคิดส่งเสริมให้บุคคลมีความเป็นระเบียบในการงานและความคิด ด้วย ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ได้แก่ การปฏิบัติงานตามระเบียบแบบแผน การเก็บสิ่งของไว้ให้เป็นระเบียบเป็นหมวดหมู่ หยิบถนัดง่ายหายดีรู้ คุณงามความดี การลงโทษทหารตามระเบียบของพระอัยการศึก และเนื้อหาที่แสดงให้เห็นคุณค่าหรือความจำเป็นที่บุคคลควรจะมีคุณธรรมดังกล่าว เป็นต้น

30. ความสามัคคี หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมของบุคคลที่มีความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการกระทำกิจการใด ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม รวมทั้งเนื้อหาที่เสนอแนวคิดส่งเสริมให้บุคคลมีคุณธรรมทั้งกล่าวด้วย ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านี้นี้ได้แก่ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของทหารในกองทัพที่ต่อสู้ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ นเรศวรมหาราชกับสมเด็จพระเอกาทศรถไม่ทรงแย่งชิงราชสมบัติกันตามที่ฝ่ายพม่าคิด แต่ทั้งสองพระองค์ทรงช่วยกันทำศึกกับพม่าจนได้รับชัยชนะ และเนื้อหาที่แสดงให้เห็นคุณค่าหรือความจำเป็นที่บุคคลควรมีความสามัคคี ไม่อิจฉาริษยาซึ่งกันและกัน เป็นต้น

31. การรู้จักแพรรู้จักชนะ รู้จักขอยกยและให้ยกยซึ่งกันและกัน หมายถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมหรือความรู้สึกของบุคคลที่รู้จักแพรรู้จักชนะ รู้จักขอยกยและให้ยกยซึ่งกันและกัน ไม่อาฆาตเคียดแค้น รวมทั้งเนื้อหาที่เสนอแนวคิดส่งเสริมให้บุคคลมีคุณธรรมดังกล่าว ตัวอย่างเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางค่านีได้แก่ การมีน้ำใจเป็นนักกีฬายอมรับความพ่ายแพ้โดยไม่อาฆาตแค้น และถ้าได้รับชัยชนะก็มิได้ถือเข็มขัดเข็ม และเนื้อหาที่แสดงให้เห็นคุณค่า หรือความจำเป็นที่บุคคลควรมีการรู้จักแพรรู้จักชนะ รู้จักขอยกยและให้ยกยซึ่งกันและกัน เป็นต้น

2. นำเกณฑ์การวิเคราะห์ มาทดลองวิเคราะห์เนื้อหางานเขียนงานประพันธ์ในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิจิตร จำนวน 2 เรื่อง คือ เรื่องเด็กบ้านสวน และเรื่องอิเหนา โดยแยกประเภทเนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ที่ปรากฏอยู่ในแต่ละเรื่องตามเกณฑ์การวิเคราะห์ พร้อมทั้งยกข้อความหรือ เนื้อความที่มี เนื้อหาตรงกับเกณฑ์นั้น ๆ ออกมาแสดงให้เห็นด้วย นำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่านพิจารณาความถูกต้อง ด้วยการแสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาความตรง คึงปรากฏในภาคผนวกหน้า 163-166 ซึ่งปรากฏว่าการวิเคราะห์ของผู้วิจัย และการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่านมีความสอดคล้องกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยอ่านหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิจิตร และช็กรอยคะแนน (Tally) ความความถี่ที่มีเนื้อหา หรือสาระเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตปรากฏอยู่ในแต่ละข้อ ซึ่งจำแนกเป็นประเภทตามเกณฑ์การวิเคราะห์ พร้อมทั้งยกข้อความหรือ เนื้อความจากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดวรรณวิจิตร ที่มี เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตสอดคล้องตรงกับเกณฑ์การวิเคราะห์นั้น ๆ ออกมาแสดง เรียงตามลำดับชื่อ เรื่อง และมีเลขหน้าของหนังสือกำกับไว้ด้วย

การเสนอข้อมูล

ข้อมูลทีวิเคราะห์ได้ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของการางประกอบความเรียง